

Eindadvies Klankbordgroep Trambaanfietsroute

12 november 2018

De Klankbordgroep heeft de adviezen van de werkgroepen *Maatschappelijke Waarden (WMW)*, *Natuur Groen en Omgeving (WNGO)* en *Route en Veiligheid (WRV)* bestudeerd en de conclusie getrokken dat de diverse adviezen in grote mate hetzelfde beeld laten zien. Dat beeld is in dit eindadvies opgenomen. De afzonderlijke adviezen van de werkgroepen zijn als bijlagen (I, II en III) integraal opgenomen en maken onderdeel uit van dit eindadvies.

De door het onafhankelijk bureau Decisio opgestelde Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse (MKBA) en Economische Impact Studie (EIS), bijlage IV, geven aan dat de maatschappelijke opbrengsten voor het oorspronkelijke tracé in alle scenario's negatief zijn. Een gezamenlijk inzicht van de werkgroepen en de Klankbordgroep is, dat de noodzaak van de Trambaanfietsroute niet is aangetoond.

Het besluit om het Trambaanfietsrouteproject op te starten is gebaseerd op cijfermateriaal uit 2010 en 2014, dat volgens de bevindingen van Bureau Decisio als deels gedateerd, incompleet, ondeugdelijk en/of onjuist moet worden aangemerkt: in plaats van het in 2014 berekende positieve maatschappelijke saldo en de "wezenlijke versterking van de economie" leidt het voorgestelde project en traject naar huidig inzicht tot een negatief maatschappelijk saldo.

Dit betekent dat de uitgangspunten, waarop het projectbesluit is genomen en waarmee de gemeenteraden zijn geïnformeerd, te optimistisch zijn gebleken. De Klankbordgroep adviseert de Stuurgroep Trambaanfietsroute dan ook op basis van het beperkte maatschappelijke saldo, dat blijkt uit de MKBA/EIS van Decisio, om zich te beraden over de 'noodzaak voor' dan wel de 'kansen van' een door de trambaan geïnspireerde extra fietsroute door het Heuvelland en bij die heroverweging de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten uitdrukkelijk te betrekken.

Een aantal deelnemers aan het participatieproces ziet de Trambaanfietsroute als een kans voor verdere ontwikkeling van het fietstoerisme in het Heuvelland.

Een ander deel meent dat de offers, die nodig zijn om deze kans te benutten, te groot zijn en zullen landen bij mensen, die zelf niet of nauwelijks voordeel van de TBFR hebben.

Ingeval wordt vastgehouden aan het idee van een Trambaanfietsroute, dan adviseert de Klankbordgroep om af te wijken van het aanvankelijk voorgestelde tracé. In de bijlage II zijn daarvoor gedetailleerde voorstellen opgenomen, die grotendeels overeenstemmen met alternatief 2 uit het Decisio rapport.

In de studie van Bureau Decisio is onderzoek gedaan naar het aanvankelijk voorgestelde traject van de Trambaanfietsroute met daarbij drie alternatieve varianten. Uit de resultaten blijkt dat het aanvankelijk voorgestelde tracé het meest ongunstige maatschappelijk saldo heeft. Dit tracé wordt ook in de werkgroepen op een diverse punten afgewezen.

Werkgroep Natuur, Groen en Omgeving

In alle gevallen waar (zilvergroene en goudgroene) natuur opgeofferd moet worden voor het aanleggen van de Trambaanfietsroute geldt voor de werkgroep: onacceptabel.

De werkgroep adviseert:

- om geen nieuwe fietspaden aan te leggen door natuur- en agrarische gebieden;
- om af te zien van het verharderen van nu onverharde delen van het voorgenomen tracé;
- om er voor te zorgen dat onderzoeksbureau Decisio het rapport Aerts (bijlage V) en de alternatieven meeneemt in de MKBA.

Werkgroep Verkeer en Routeveiligheid

Het voorgestelde tracé is door de voltallige werkgroep eensgezind op diverse punten onlogisch, en dientengevolge veelal verkeersonveilig, bevonden (knelpuntentabel bij advies werkgroep Verkeer en Routeveiligheid). Voor de grootste knelpunten zijn door de werkgroep alternatieve route(s)varianten aangedragen (pagina 20 en 21 bij dat advies). Veldwegen hoeven daarbij niet geasfalteerd of gebetonneerd te worden. Een gedegen onderzoek naar de door ons geschetste, beoogde toekomstige, recreatieve fietsers (de "langzame rustzoekende fietser") in het Heuvelland is van groot belang. Het is daarbij essentieel om de genoemde alternatieve routes voor deze doelgroep te vergelijken. Meerdere splitsingsvarianten naast elkaar kan de beleving op een heen- en terugreis vergroten en geeft potentieel een betere spreiding van de fietsers over het gebied. Het belemmert daarmee de doorstroming van verkeer op de karakteristieke, smalle wegen aanzienlijk minder dan een enkele route waarop het fietsverkeer zich concentreert. Verdringing van en harmonie behouden tussen en met huidige gebruikers op te selecteren tracédelen is een essentieel gegeven om mee te nemen in een nader te onderzoeken plan om de fietsinfrastructuur in het Zuid-Limburgs Heuvelland te verbeteren.

Werkgroep Maatschappelijke Waarden

Op basis van het beperkte maatschappelijke saldo, zoals blijkt uit de MKBA/EIS van Decisio, is het advies aan de Stuurgroep:

- Zich te beraden over de 'noodzaak voor' dan wel de 'kansen van' een door de trambaan geïnspireerde extra fietsroute door het Heuvelland; en bij die heroverweging de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten uitdrukkelijk te betrekken;
- Indien na politieke afweging besloten zou worden de plannen voor een extra fietsroute door het Heuvelland toch verder te ontwikkelen, de resultaten van het rapport van Decisio leidend te laten zijn. Daarnaast uit te gaan van een nieuw tracé vergelijkbaar met het door Decisio beschreven route-alternatief 2 - niet door beschermde natuurzones, geen verharding van veldwegen, behoud recreatiewaarde lokale gebruikers, gebruik en verbetering bestaande infrastructuur, o.a. verkeersveiligheid fietsers en andere gebruikers - en daarbij ook de rapporten van beide andere werkgroepen te gebruiken; in dat geval dringt de werkgroep er krachtig op aan ook het democratische proces, inclusief burgerinformatie- en participatie en politieke besluitvorming in de gemeenteraden, te hervatten c.q. opnieuw te starten.

Tenslotte:

De Klankbordgroep dringt aan op maximale transparantie in informatievoorziening en het besluitvormingsproces. Zij vraagt de Stuurgroep om:

- De tijd te nemen om gedegen kennis te nemen van de adviezen van de Klankbordgroep en de werkgroepen, inclusief de bijlagen en deze te bespreken;
- De adviezen en vergaderstukken van de Klankbordgroep en de werkgroepen openbaar te maken/publiceren en integraal in een bundel ter beeldvorming aan de gemeenteraden te laten toekomen;
- In een gemeenschappelijk sessie aan alle leden van het participatieproces uitleg te geven hoe haar adviezen zijn opgenomen en omgezet in de besluitvorming betreffende het TFR project.

Bijlagen:

- I. Advies werkgroep Natuur, Groen en Omgeving
- II. Advies werkgroep Route en Verkeersveiligheid
- III. Advies werkgroep Maatschappelijke Waarden
- IV. Eijsden_Margraten MKBA trambaanfietsroute (Eindrapport Decisio)
- V. Beleidsanalyse Trambaanfietsroute Maastricht-Aken (prof. dr. J.C.J.H. Aerts en prof. dr. W.J.W. Botzen)
- VI. Reactie VU Decisio (prof. dr. J.C.J.H. Aerts)
- VII. Attendering onvolkomenheden beschrijving alternatieve route 2 door de Fietsersbond